

DE BENDE VAN HOE EN VERSTUYFT (vervolg)

DE DIEFSTAL TE ST.-KRUIS BIJ BRUGGE

Amper vijf dagen na de aanslag bij Jules Callant, op 17 april 1919, begeven de gebroeders Verstuyft samen met Van Hoe zich andermaal naar Brugge alwaar ze zich bij De Paepe voegen. Terug vinden ze een onderkomen bij Kamiel Dhondt.

Op de Damse Vaart nr. 13 te St.-Kruis is de 85-jarige rentenier Karel Tilman woonachtig. Hij verblijft er in gezelschap van zijn dochter en twee meiden. Omstreeks 1.15 u in de nacht van 17 op 18 april gaan de drie kopstukken van de bende onder geleide van De Paepe naar het huis van Tilman. De Paepe kende de woning zeer goed daar zijn moeder nog bij de rentenier had gewerkt.

Ter plaatse aangekomen beklimmen ze het dak van het aanpalend magazijn en tillen er de dakpannen en de pannelatten op om dan via de zolder op de koer te geraken. Om in de woning te kunnen komen boort De Paepe een gat in de deur waarna de grendels kunnen weggeschoven worden. Laatstgenoemde blijft evenwel buiten de wacht houden, binnen zou namelijk de kans zeer groot zijn dat men hem zou herkennen. De anderen gaan niet stilletjes te werk. Deuren worden ingebeukt waaronder deze der slaapkamer van de dochter. De inbrekers die hun gezichten verstopt hebben achter doeken en sjerpen, stelen er 2200 fr in geld, juwelen ter waarde van 400 fr, twee bewijzen van 1000 fr, inschrijvingen op de "Caisse de Reports en Dépôts" en tenslotte koepons ter waarde van ongeveer 10.000 fr. Zonder dat de vrouw er enige aanleiding toe geeft, slaat Van Hoe met een breekijzer op haar hoofd waardoor ze een schedelbreuk oploopt.

Wanneer ze de naburige kamer een bezoek brengen waar de meiden slapen en een van de inbrekers slechts enkele schamele franken vinden in de geldbeugel van een van de meiden, geeft hij die terug met de woorden: "Ge zijt ook maar ne werkmens, van u moeten we niets hebben."

In zijn slaapkamer geeft de oude Tilman onder doodsbedreigingen zijn portefeuille met 700 fr in waarna hij door Van Hoe en René naar beneden wordt gebracht en verplicht wordt de brandkast te openen. Daar wordt

een som van 2100 fr meegenomen. Verder gaan nog enkele levensmiddelen, een paar damesschoenen, een gouden en een zilveren zakuurwerk dezelfde weg op. Na er een uur te hebben vertoefd en na eerst nog enkele eieren in de kelder te hebben leeggedronken, ook van dergelijk nachtwerk krijgt men honger, verlaten de dieven de woning.

Rosalie Tilman, ondanks haar zware verwondingen, zal volledig van haar schedelbreuk herstellen.

INBRAAK BIJ DE BURGEMEESTER VAN FILIPINE

Even voorbij de Belgisch-Nederlandse grens ligt het Zeeuwse plaatsje Filipine. Op de plaats waar de Braakman, een inham van de Schelde, het diepst het land binnendringt, woont niet ver af van de grens de burgemeester en landbouwer Edmond Ceulenaere.

Tijdens de oorlog was hier een van de grote passages waarlangs vluchtelingen het bezette gebied konden verlaten. Ook langs deze weg vonden graanzakken vol met brieven hun weg naar onbezet gebied. Later werd er een grensdraad gespannen en lieten de Duitsers de deuren en ramen van de woningen langs Nederlandse zijde dichtmetselen. De woningen zelf werden ontruimd en er werden uitkijkbakken opgetrokken die door de inwoners "preekstoelen" werden genoemd. Dat alles kon niet verhinderen dat velen langs deze streek er onderuit knepen. Dikwijls gebeurde het dat Ceulenaere in het holst van de nacht werd opgeklopt door vluchtelingen, sommigen kwamen zelfs uit Noord-Frankrijk. Steeds werden ze bij hem gastvrij ontvangen.

De avond van 3 juni 1919 waren de gebroeders Verstuyft, Henri De Meyer en Maurice Bauwens samengekomen te Langerbrugge. Samen rijden ze nu per fiets in de richting van de Nederlandse grens wanneer plots blijkt dat het voorwiel van de fiets van Bauwens het begeven heeft. Geen nood, want onderweg wordt een wiel geleend bij Frans Van Durme, een metser die woonachtig is te Ertvelde. Het is reeds twee uur in de nacht wanneer Ceulenaere door glasgerinkel wakker schiet en zich nog slaapdronken in zijn bed opricht. Voor zijn bed staan twee mannen met zwart gemaakte gezichten. Een schot weerklinkt uit het wapen van René Verstuyft waardoor Ceulenaere getroffen wordt aan het rechteroog. In een uiterste krachtinspanning poogt hij nog een revolver te grijpen doch de ernst van de wonde weerhoudt hem hiervan. Onder het uitroepen van allerlei bedreigingen wordt de vrouw van Ceulenaere verplicht 4000 gulden, 5000 frank en een aantal juwelen aan de dieven te overhandigen. Ook een broek en een vest van de burgemeester worden meegenomen.

De indringers hebben reeds lang de woning verlaten wanneer er hulp komt opdagen. De burens hebben de schoten wel gehoord maar dachten dat men weer eens jacht aan het maken was op smokkelaars, wat in die tijd met de regelmaat van een klok gebeurde.

Tien dagen zijn er nodig om Ceulenaere van zijn levensgevaarlijke verwonding te laten herstellen. Zijn rechteroog zal hij evenwel voor altijd moeten missen.

Daags na de feiten wordt door Bauwens het geleende voorwiel aan zijn eigenaar teruggegeven waarvoor deze laatste de royale beloning van 100 gulden opstrijkt.

Wanneer later Van Durme eens op bezoek gaat bij Bauwens die op dat moment in een dronken bui verkeert, toont deze aan zijn bezoeker een kistje met juwelen. "Een soevernier van Ceulenaere" voegt hij eraan toe. Niet alleen Van Durme krijgt weet van wat sommigen te Filipine hadden uitgespookt maar allen zwijgen uit schrik voor de weerwraak van de bende.

INBRAAK BIJ TWEE OUDERLINGEN TE MELLE

Toen Emiel Van Cauteren na het beëindigen van de oorlog gedemobiliseerd werd zat hij op financieel gebied nagenoeg volledig aan de grond. Daarbij kwam nog dat hij geen werk kon vinden. Van de moeder van zijn vriendin had hij op zeker dag vernomen dat er te Melle twee oudjes woonden die er nogal warmpjes inzaten. Later sprak hij hierover met Ivo Dhondt die op zijn beurt de gebroeders Verstuyft op de hoogte bracht. Daar hij er berooid voorstond vroeg Van Cauteren aan beide broers of hij ook mee mocht bij de oudjes om alzo ook een stuiver te kunnen verdienen. Ook de zuster van Van Cauteren zou aan Dhondt een diefstal hebben voorgesteld te Ledeberg. Toen deze niet doorging trok ze ook de aandacht van de bende op de oudjes te Melle alwaar volgens haar zeker 60.000 fr zou te halen zijn.

In de nacht van 25 op 26 juli worden Karel De Bruyne (78 jaar) en Leon Pieters (62 jaar) in hun slaap verrast door drie gewapende mannen, zijnde de gebroeders Verstuyft en Ivo Dhondt. Van Cauteren's rol beperkte zich er toe de drie anderen ter plaatse te brengen. Eerst hadden de inbrekers gepoogd langs het dak binnen te dringen maar omdat ze daar niet in gelukt waren had Edmond er niet beter op gevonden een raam in te slaan.

Onder doodsbedreigingen wordt uit de kleren van de oudjes 400 fr gestolen. Maar daarmee zijn de bandieten geenszins voldaan. Hun bedreigingen stoppen slechts nadat de belaagden een ontvangstbewijs hebben getoond als bewijs dat hun geld bij een notaris wordt bewaard. Op de koop toe krijgt De Bruyne van Edmond Verstuyft nog een pak slaag vooraleer de inbrekers het nachtelijke duister opzoeken.

DE DIEFSTAL TE HOOFDPLAAT (NL)

In de nacht van 5 op 6 augustus 1919 overschrijden een viertal bendeleden voor de tweede maal de Belgisch-Nederlandse grens om in het Zeelandse Hoofdplaat het zoveelste bedrijf van hun wansmakelijke vertoning te laten afspelen. Het zijn : René en Edmond Verstuyft, Henri De Meyer en Frans Geeraert.

Rond 1 u in de nacht wordt de 59-jarige winkelierster Louise De Jaeger door een kerel gewekt met de woorden : “Zwijg of ik schiet u dood”. Door twee anderen wordt haar neef, de student Van Damme, die bij haar verblijft, in haar kamer onder dwang binnengebracht. Nadat De Jaeger de sleutels van haar kasten aan de indringers heeft overhandigd, wordt het huis van boven tot onder doorzocht. Het is uiteindelijk de kerel die als bewaker bij de beide bewoners is achtergebleven die een beurs vindt met 1000 gulden in. Zonder iets aan de anderen te zeggen stopt hij de beurs met inhoud op zak. Later zal blijken dat de anderen geen weet kregen van het gevonden geld zodat we nogmaals kunnen concluderen dat de bandieten er niet voor terugdeinsden hun medeplichtigen te bedriegen. Verder werden nog een nieuwe fiets, een fototoestel en enkele kleren meegenomen. De inbraak gebeurde op aanwijzing van Hector Thuysbaert die echter niet persoonlijk aanwezig was bij de feiten.

DE DUBBELE MOORD TE SINAAI-WAAS

De inbraak te Hoofdplaat is nog maar pas achter de rug of Hector Thuysbaert gaat naar Henri De Meyer om hem een nieuwe inbraak voor te stellen, deze keer te Sinaai, en die samen met de gebroeders Verstuyft uit te voeren. Alhoewel Thuysbaert nu te Wondelgem woont is hij in feite afkomstig van Sinaai waar hij nog de geplogenheden van de inwoners kent. Enkele dagen voordat de diefstal moet plaatsgrijpen gaat hij samen met René Verstuyft de omgeving verkennen want deze keer is hun doel de woning van veekoopman Alfons Pauwels in de Molenstraat te Sinaai.

Alhoewel er afgesproken was het zaakje te klaren op vrijdag 22 augustus 1919 wordt wegens ziekte van het kind van Edmond Verstuyft pas een dag later tot aktie overgegaan.

In de late namiddag van de 23ste augustus, omstreeks 18.30 u verzamelen de gebroeders Verstuyft, Alfons De Meyer, Henry De Meyer en Hector Thuysbaert om te vertrekken in twee afzonderlijke groepen richting Sinaai. Even voorbij de viadukt van St.-Amandsberg vervoegen de twee groepen elkaar om via Lokeren rond 21 u de woning van Pauwels te bereiken. Ze hadden langzaam gefietst en onderweg af en toe gerust.

Diezelfde avond is het gezin Pauwels, bestaande uit vader, moeder en vijf kinderen in de grote keuken verzameld na het avondmaal. De veekoopman heeft pas een goede zaak gedaan. De verkoop van 42 koeien maakt dat er op dat ogenblik een geldsom van 109.089 fr in huis is. Gewoontegetroou gaat vader Pauwels met zijn zonen René en Hector naar buiten om zich ervan te vergewissen dat alles op het erf en in de stallen in orde is. Hector laat zijn vader en broer voorgaan omdat hij eerst nog een glas water wil drinken. Pas is de deur geopend of vader en zoon Pauwels worden koelbloedig neergeschoten en hun lichamen vallen levensloos in de gang. Met een snelle beweging kan Hector nog de deur dichtgooien maar de bandieten schieten

doorheen de gesloten deur waardoor moeder Pauwels (Marie Haentjes) door een kogel in de arm getroffen wordt. Een paneel van de deur wordt ingeslagen waardoor het gemaakte gat de gebroeders Verstuyft en Henri De Meyer naar binnen kruipen. Allen hebben een wapen in de hand en één heeft zelfs een elektrische zaklamp bij. De 16-jarige dochter Marguerite die een naburige kamer was ingevlucht, wordt er uit gehaald nadat ook de deur van die kamer voor het geweld van de inbrekers was moeten wijken. Ze wordt samen met haar twee jongere zusters in de kelder opgesloten. Hector gaat inmiddels aan het venster van een aanpalend kamertje roepen : "Brand, brand !", maar van binnen uit de woning wordt naar hem geschoten. Daarop vlucht hij de trap op en herhaalt zijn hulpgeroep doorheen het geopende bovenvenster. Ook deze keer valt hem een kogelsalvo te beurt. Eén van de bandieten is inmiddels Hector naar de bovenverdieping gevolgd maar deze laatste tracht zich nog te weer te stellen door een glas water naar het hoofd van zijn belager te slingeren. Het antwoord blijft niet lang uit. Een schot weerklinkt waardoor Hector aan het oor getroffen wordt. Ook hij wordt naar de kelder overgebracht alwaar hij naast zijn zusters nog drie personen aantreft die vreemd zijn aan het gezin. Hoe waren die hier terecht gekomen ?

De veekoopman Henri Picavet, woonachtig te De Klinge (NI) was die avond te voet van het station van Sinaai gekomen in gezelschap van Gustaaf Apers, bakkersgast, toen ze omtrent de woning van Pauwels plots : "Halt" hoorden roepen. Een man, De Meyer, sprong op hen toe met een revolver in de hand en verplichtte hen het huis van Pauwels binnen te gaan om vervolgens in de kelder opgesloten te worden. In de gang van de woning zagen ze in het voorbijgaan de levenloze lichamen van vader en zoon Pauwels liggen. In de kelder wordt Picavet nog een som geld, 80 fr, afhandig gemaakt. Van een onbewaakt ogenblik had hij evenwel nog kunnen gebruik maken om zijn portefeuille, waarin nog meer geld stak, weg te werpen in een hoek van de kelder. Ook de bakkersgast werd nog 15 fr. lichter gemaakt. Een toevallige voorbijgangster, Alice De Cock uit Gent, volgde het lot van de twee anderen en werd ook in de kelder onder bewaking gesteld van Edmond Verstuyft. Terwijl Alfons De Meyer en Thuysbaert buiten de woning de wacht houden leiden Henri De Meyer en René Verstuyft vrouw Pauwels het huis rond op zoek naar buit. Daarbij wordt de, voor die tijd, forse som geld afkomstig van de verkoop van dieren, gevonden. In een moment dat René Verstuyft het niet ziet verstoppt Alfons De Meyer een deel van het geld in zijn schoenen. Ook Edmond Verstuyft laat zich niet onbetuigd om zijn medeplichtigen een loer te draaien. Zijn geheime bergplaats is zijn pet. Na de feiten zal er slechts voor een bedrag van 35.000 fr onder de bandieten verdeeld worden. Wanneer later René Verstuyft bemerkt dat De Meyer het geld langs deuren en vensters kan laten vliegen verdenkt hij hem ervan een ongeoorloofd voorschot op de buit te hebben genomen.

THUYSBAERT HECTOR; geb. te Sinaai, 6 september 1894; handelaar, won. te Sinaai.

Daardoor zal er een fikse rel tussen die twee ontstaan.

Na een uur verlaten de bandieten het huis, na nog eerst enkele sieraden en wat geld dat op andere plaatsen verstopt was, te hebben meegenomen. Zoals gewoonlijk hadden ze ook hun slachtoffers gewaarschuwd zich koest te houden en vooral geen hulp te roepen.

Bij de vaststellingen na de overval worden niet minder dan 18 kogelhuizen gevonden. Het is de veldwachter Edouard Vermeiren van Sinaai die dan ook onmiddellijk Thuysbaert ervan verdenkt een hand te hebben gehad in de overval. Thuysbaert zelf had de grond onder zijn voeten te warm geweten en was over de "schreve" gevlucht naar het Nederlandse Terneuzen. Op vraag van de Belgische gerechtelijke autoriteiten wordt hij aldaar aan de tand gevoeld door de Nederlandse politie doch weet er zich op zo'n meesterlijke wijze uit te praten dat men hem laat gaan. Het zekere voor het onzekere nemende vlucht hij daarna naar Brazilië alwaar hij een tijdlang in het grootste hotel van Rio de Janeiro, het hotel "de la Rivière" verblijft. Wanneer hij later ook op vraag van de Belgische overheid aangehouden en aan België wordt uitgeleverd, is hij de uitbater van het hotel niet minder dan 2500 fr schuldig.

DE MOORD TE LOUZEN BIJ HERBESTAL

Dat de bende zich niet liet weerhouden door grote afstanden om één of

andere aktie te ondernemen zal duidelijk blijken uit de volgende gebeurtenis.

Op zekere dag had René Verstuyft aan Cyriel De Muur, die deel had uitgemaakt van het Belgisch leger in Duitsland, gevraagd of er soms geen goede slag te slaan was in de streek die eertijds bij Duitsland behoorde en die nu bekend staat als de Oostkantons. Daarop reisde De Muur af naar die streek en kwam met Henri Sartenaer uit La Calamine overeen om een inbraak te plegen in de buurt van Herbestal, meer bepaald in het plaatsje Loutzen. Aldaar woonde op een kleine hoeve de 35-jarige veekoopman Hubert Ahu samen met zijn vrouw, de knecht Van Asschen (30 jaar) en hun 14-jarige meid Jozefina Demouthy.

Het echtpaar is pas twee weken gehuwd wanneer in de nacht van 30 op 31 oktober 1919, omstreeks middernacht, vier gewapende en gemaskerde mannen hun woning binnendringen. Het zijn de reeds genoemde De Muur en Sartenaer in gezelschap van de beide Verstuyft's. Langs een venster van de keuken, dat wordt stukgeslagen, krijgen ze toegang tot het huis van de veekoopman. Boven wordt de knecht en de meid uit hun bed gehaald en in een kamer, met het gezicht naar de muur, onder bewaking gesteld van een gewapend indringer. De drie anderen gaan vervolgens naar de slaapkamer van Ahu en schieten deze koelbloedig neer nadat deze nog gepoogd had zich doormiddel van een geweer (dat hij eigenlijk op dat moment niet mocht bezitten wegens de bepalingen die toen van kracht waren in die streek) te verdedigen. Nadien wordt de vrouw gedwongen de plaats aan te wijzen waar zich het geld bevindt. Uit een nachttafel wordt een som van ongeveer 50.000 mark geroofd samen met nog twee gouden uurwerken. Wanneer plots van buiten de woning de waarschuwing : "Er is gevaar" weerklinkt, gaat René Verstuyft kijken wat er gaande is. Wanneer hij ziet dat de uitkijk, van wie men nooit zal te weten komen wie het was, reeds de plaat heeft gepoetst, slaat ook hij met zijn medeplichtigen op de vlucht.

In het huis van Sartenaer wordt de buit verdeeld. Later zal Cyriel De Muur het land uitvluchten, vermoedelijk naar Amerika, waar hij zich veilig waant voor de arm van het Belgisch gerecht. Om die reden zal hij dan ook niet aanwezig zijn op het Assisenproces.

David MAES
('t vervolgt)